Red:cțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciurĭ:
Brașovu, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescu în Viena *Rudolfu Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Prețulŭ inserțiunilorŭ; o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o seria 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LII.

„Gazeta“ ese în fiecare di.
Abonamente pentru Austr - ngaria:
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., Pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulu I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulu în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplaru 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtu abonamentele câtu și inserțiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 200. Brașovŭ, Mercurĭ 6 (18) Septemvre 1889.

Brașovŭ, 5 Septemvre v.

Celŭ mai importantŭ eveniment în monarchia nóstră este adĭ noua încercare ce se face spre a împăca naționalitățile din Boemia.

Tóte stăruințele de a stabili unŭ pactŭ între Cehii și Germanii Boemiei au rĕmasŭ până acuma fără de resultatŭ, din causă că Germanii au pretinsŭ ca Boemia în privința administrativă sĕ fiă împărțită în doue, după districte naționale, așa ca în cercurile germane limba oficială sĕ fiă numai cea germană și aceste sĕ corĕspundă cu cercurile cehice numai în limba lorŭ.

Cehii nu se învoescŭ nicĭdecum cu aceste condițiunĭ, deórece nu vorŭ ca prin împărțirea administrativă sĕ rupă în doue regatulŭ Boemiei și érășĭ nu vorŭ ca limba cehică sĕ fiă eschisă din cercurile curatŭ germane ale Boemiei.

Acum érășĭ s'au începutŭ tractărĭ de împăcare între căpeteniile naționale ale ambelorŭ părțĭ și precum se anunță, se propunŭ acum Germanilorŭ din Boemia următórele puncte de împăcare: 1. Unŭ senatŭ germanŭ la curtea de apelŭ din Praga. 2. Consiliulŭ scolarŭ alŭ țĕrii și 3. consiliulŭ de cultură alŭ țĕrii sĕ fiă împărțitŭ în doue. 4. In cestiunile naționale sĕ se formeze în dieta boemă curii după naționalitate. 5. Unŭ despărțĕmêntŭ germanŭ în guberniulŭ Boemiei.

Este caracteristicŭ, că deodată cu ventilarea cestiunei încoronării s'au pusŭ în lucrare și nouĕle încercărĭ de împăcare. Firesce, că încoronării în Boemia ar trebuì sĕ-i premérgă unŭ pactŭ óre-care între cele doue naționalitățĭ, căcĭ la din contră nicĭ ca ceremoniă ea n'ar avea înțelesŭ. Guvernulŭ mai doresce a face sĕ înceteze și passivitatea Germanilorŭ față cu dieta boemă.

Destulŭ că în tabĕra cehă ca și în cea germană este adĭ la ordinea dilei cestiunea împăcărei. Erĭ a fostŭ mare conferință a deputațilorŭ germanĭ în Praga și, precum ni s'a telegrafatŭ adĭ, comitetulŭ esecutivŭ alŭ deputațilorŭ dietalĭ germanĭ se declară gata a întra în tratărĭ pentru stabilirea unei înțelegerĭ cu Cehii.

Dér Germanii punŭ nisce condițiunĭ, carĭ anevoiă vorŭ puté fi primite de guvernŭ. Ei cerŭ adecă ca guvernulŭ sĕ ia o atitudine în principiu prevenitóre față cu cestiunea împăcării și încă înainte de a se începe tractările de împăcare guvernulŭ sĕ se declare pe față în contra încoronării monarchului ca rege alŭ Boemiei.

Pretențiunea acésta din urmă nu-o va puté împlinì guvernulŭ din simpla causă, că atuncĭ ar avé pe toțĭ Cehii, pe moderații ca și pe radicalii, în contra sa.

Și așa strigau foile Cehilorŭ tinerĭ, că condițiunile Germanilorŭ le potŭ primì numai conservativii feudalĭ, nicĭodată însĕ poporulŭ cehŭ. Ce vorŭ dice ele acuma?

Intre astfelŭ de împrejurărĭ planulŭ celorŭ dela guvernŭ de a stabili o împăcare măcarŭ între elementele moderate ale ambelorŭ naționalitățĭ va face fiasco, căcĭ nicĭ conservativii și feudalii nu vorŭ primì a întra în tractărĭ sub condițiunea de a renunța la încoronare.

Din contră ni-se pare, că cestiunea încoronării este tocmai, pe care cei dela guvernŭ punŭ cea mai mare greutate. Acésta o dovedesce și limbagiulŭ organului lui Rieger, care față cu nemulțămirea Ungurilorŭ și cu amenințările lorŭ declară, că cei din Cislaitania nu numai că nu se vorŭ spăria de uniunea personală, dér se vorŭ bucura chiar din punctŭ de vedere financiarŭ, décă Ungurii ar sĕvêrși-o.

Sĕ vedemŭ acum ce va rĕspunde d-lŭ Taaffe la propunerea Germanilorŭ din Boemia.

DIN AFARĂ.

Politica de pace.

„Kölnische Zeitung“ publică o corespondență caracteristică din Petersburg despre politica de pace în Europa, în care se dice între altele: Ocasionalŭ mai că te-ai amăgi sĕ nu credĭ că-i comediă, când audĭ din drépta și din stânga dinainte și dindĕrătŭ aceleșĭ imnurĭ de pace, încâtŭ de larma cea multă de pace ai puté crede momentanŭ, că totulŭ e seriosŭ gânditŭ și că n'ar trebuì sĕ rîdemŭ. In Germania citescĭ de multŭ pe toțĭ stâlpii de granită ai imperiuluii *„pax vobiscum“*; în Austria, în Italia e cam totŭ așa; lordulŭ Salisbury nu întârdie a se ridica la orĭ-ce ocasiune publică și a se 'nclina către tóte statele din lume cu unŭ *„pax vobiscum“*; Carnot asudă de mania de pace, chiar Boulanger nu cunósce nimicŭ mai sublimŭ, decâtŭ a'i păstra Europii pacea, fără a mai vorbi de d-nii Kalnoki, Crispi, Giers, de Turcia, de Serbia și de Bulgaria. Gazeta de Moscova esprimă cu acelașĭ tonŭ din peptŭ convingerea, ca și „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ orĭ „Matin“; în astfelŭ de împrejurărĭ nicĭ chiar așa numitulŭ tatălŭ minciunilorŭ nu se póte lămurì, că cine anume minte și cine nu. Căcĭ, cumcă cu tóte astea se minte, *și încă se minte cu totulŭ fără mĕsură în acestă politică a nóstră de adĭ și cu acéstă pace din tóte părțile*, nu se îndoesce nicĭ chiar celŭ mai credulŭ fantastŭ, cum obicĭnuesce a fi Hanns Plebs, în momentele sale cele mai trede.

Circulara opozițiunei bulgare.

Amŭ împărtășitŭ erĭ despre o circulară, ce doispredece conducĕtorĭ ai partidelorŭ oposiționale bulgare au trimis'o prin țéră cu ocasiunea onomasticei Țarului. Étă cuprinsulŭ circularei: Cetățenii suntŭ învitațĭ sĕ ia parte la serbarea onomasticei Țarului dela 30 August. In aceea di se desvĕlue monumentulŭ ridicatŭ Țarului liberatorŭ Alesandru II în orașulŭ Samora de lângă Volga; pe pedestalŭ în drépta e Bulgaria în lanțurĭ, ea se rógă lui Dumnedeu sĕ o libereze, representândŭ totodată și *liberarea tuturorŭ Slavilorŭ*. La Te-Deumulŭ din catedrala din Sofia suntŭ învitațĭ toțĭ cetățenii, fără deosebire politică și de partidŭ, carĭ sĕ se róge lui Dumnedeu sĕ asculte rugăciunile ferbințĭ ale Bulgariei de pe monumentŭ.

Urmărirea revoluționarilorŭ rușĭ.

De când s'a descoperitŭ în Macedonia complotulŭ grecului Pikion în contra întregității imperiului otomanŭ, complotŭ în care fusese amestecatŭ și consululŭ grecŭ din Monastirŭ (Bitolia), de atuncĭ guvernulŭ otomanŭ procede cu cea mai mare energiă în contra revoluționarilorŭ grecĭ, carĭ suntŭ susținuțĭ pe ascunsŭ de guvernulŭ din Atena. In dilele acestea unŭ altŭ grecŭ, anume Pișka, a fostŭ condamnatŭ de tribunalulŭ militarŭ turcescŭ din Monastirŭ la 3 anĭ închisóre pentru uneltirĭ, carĭ implică crima de înaltă trădare în contra Porții. Fiulŭ lui Pișca, funcționarŭ la drumurile de ferŭ grecescĭ, ale cărui scrisorĭ au fostŭ considerate de autoritățile turcescĭ ca probele cele mai îngreunătóre, a fostŭ osânditŭ în contumaciă la 9 anĭ închisóre.

SCIRILE DILEI.

Regele României a primitŭ din partea Președintelui Republicei Venezuela și din partea Președintelui Republicei Dominicano câte o scrisóre de felicitare, dreptŭ rĕspunsŭ la notificarea ce li-s'a făcutŭ, că principele Ferdinandŭ a fostŭ desemnatŭ ca moștenitorŭ presumptivŭ alŭ Corónei și a primitŭ titlulŭ de Alteță regală, principe alŭ României.

***

Oficerĭ austro-ungarĭ in armata română. D-lŭ *Xenophonŭ Romanŭ*, fostŭ locotenentŭ de infanteriă în armata austro-ungară, s'a primitŭ în armata română pe diua de 30 Augustŭ 1889; D-lŭ *Sabinŭ Hodoșŭ*, fostŭ locotenentŭ de infanterie în armata austro-ungară, s'a primitŭ în armata română pe diua de 30 Augustŭ 1889; D-lŭ *Alexandru Dragalina*, fostŭ sub-locotenentŭ de infanteriă în armata austro-ungară. s'a primitŭ în armata română pe diua de 30 Augustŭ 1889, — toțĭ trei cu gradulŭ și cu vechimea în gradŭ dela data când au fostŭ înaintațĭ în armata austro-ungară.

***

Stipendiștĭ ai societății „Transilvania.“ Duminecă, 3 Septemvre, Comitetulŭ „Societății Transilvania“ din Bucurescĭ, compusŭ din distinșii bărbațĭ: Lupașcu, Missailŭ, Ciurea, Rațiu, Manliu, Precupŭ, Alexiu și alții, întrunindu-se, au acordatŭ d-lui G. Candrea (din comuna Neagra, în Munții apusenĭ), studentŭ la universitatea din Bucurescĭ, o bursă (stipendiu) de 1500 lei pe anŭ, ca sĕ-șĭ urmeze studiile la facultatea de filosofiă din Viena. De asemenea a mai acordatŭ unŭ ajutorŭ de 1500 lei și d-lui I. Sĕrbu din Rudăria (Bănatŭ), spre a-șĭ puté face în anulŭ curentŭ esamenele de Doctoratŭ în filosofiă la universitatea din Viena. Indatoririle impuse stipendiștilorŭ suntŭ, ca după terminarea studiilorŭ sĕ servéscă în patriă.

***

Ghiarele Kulturegyletului in Blașiu. Lui „Egyetértés“ i-se telegrafiază din Clușiu, că în cursulŭ lunei acesteia se va deșchide o școlă a Kulturegyletului, ridicată cu o cheltuială de 15,000 fl., în Blașiu, „celŭ mai importantŭ locŭ alŭ Ardélului din punctŭ de vedere naționalŭ“.

Audĭ colo! Au pățit'o Blășienii, numai sĕ-șĭ procure pintenĭ, căcĭ și așa la vara calului Blașiulŭ are sĕ fiă jidano-maghiarŭ. Nu-i vorbă, îndrăsnéla jidano-maghiară kulturegyletistă e fără sémĕnŭ, décă crede, că cu atâtea școle românescĭ în Blașiu se va găsì vr'unŭ Românŭ, care sĕ-șĭ arunce copilulŭ în cazanulŭ maghiarisării kulturegyletiste.

***

D-lŭ N. F. Negruțiu, confratele nostru din Gherla, după o cură mai îndelungată la băile din Vălcele, a petrecutŭ vre-o 14 dile în Brașovŭ, în mijloculŭ nostru, spre a se recrea. Cu trenulŭ de erĭ d-lŭ Negruțiu s'a reîntorsŭ acasă. Îi dorimŭ din adênculŭ inimei deplină însănătoșare.

***

Maltratațĭ. Dilerii Irimie Pascovicĭ și Ionŭ Aldea au fostŭ maltratațĭ de lemnarii Iohann și Andreas Gusbeth așa de tare, încâtŭ a trebuitŭ sĕ fiă dușĭ în spitalŭ. Totŭ aceștĭ doi bătăușĭ au maltratatŭ și pe Ionŭ Forilŭ, pe care l'au aruncatŭ în canalulŭ din ulița de lăturĭ în Brașovu-vechiu. Bătăușii suntŭ dațĭ pe mâna judecătoriei penale.

***

Pungașŭ. In sĕptĕmâna trecută a fostŭ arestatŭ la gara de aci individulŭ Leopold Deutsch, care încercase sĕ fure mai multorŭ dame portofoliele cu banĭ. Pungașulŭ venise cu trenulŭ din Pesta. Poliția l'a trimisŭ sub escortă în Csaba, de unde e.

***

Omorŭ. In nóptea de Vinerĭ spre Sâmbătă, poșta, care mergea dela Sepsi-Sângeorgĭ către Feldióră, a fostŭ jefuită și visitiulŭ omorîtŭ. Gendarmii au găsitŭ cadavrulŭ visitiului, care fusese împușcatŭ, pe marginea unui părĕu, nu departe de șoséua ce légă Simeria cu Vălcelele, ér într'o văgăună aflară scrisorĭ arse și bucățĭ din săculeții de banĭ. Caii cu carulŭ au fostŭ găsițĭ în pădure. Banii furațĭ suntŭ 824 fl. 55 cr., afară de scrisorile recomandate. Criminalii suntŭ urmărițĭ.

Persecutarea limbei române în Bucovina.

O corespondență particulară către „Revista Politică“ din Suceava spune, că într'unŭ satŭ întră *Gendarmii de dau tablele dela întrarea în satŭ josŭ la pămêntŭ și le confiscă*; de ce? pentru-că tablele acelea pórtă inscripțiunea satului și a ținutului politicŭ, de care se ține satulŭ, în *limba românéscă*. Cine sĕ rĕspundă pentru astă desconsiderare a § 19 alŭ legii fundamentale? Nu deputații așa dișĭ naționalĭ? Nu-i datoria lorŭ sĕ facă interpelare în dietă? Căpitanii demandă parochiatelorŭ gr.-or. a purta corespondența cu dênșii în *limba nemțéscă*, érășĭ nețiindŭ sémă de dispozițiunile §-lui 19 alŭ legii fundamentale de statŭ. De aceea însĕ pe deputații așa dișĭ naționalĭ nicĭ capulŭ nu-i dóre...

Acum se deșchide linia căii ferate Vama-Moldovița și placatele se facŭ în limba nemțéscă, *polonă* și *ruténă*, timbrându-se astfelŭ țéra nóstră de *țéră slavénă* sub regimŭ nemțescŭ. Se mai póte plesni în față mai puternicŭ elementulŭ românescŭ băștinașŭ din țéra acésta? Cu tóte acestea deputații așa dișĭ naționalĭ tacŭ și vorŭ tăcé ca pescele și la sesiunea dietală viitóre. Potŭ ei pretinde așa-déră, că suntŭ preveghetorĭ credincioșĭ ai intereselorŭ nóstre naționale? E timpulŭ su-

premŭ, ca noi sĕ luămŭ bine sémа, cui avemŭ sĕ ne dămŭ voturile la alegerile viitóre...

„Revista Politică“ observă, că acum adoua óră i-se comunică acéstă ilegalitate. Cine ar crede, ḑice ea, că astfelŭ de başbuzucii se potŭ făptui în Austria cea constituţională şi civilisată? Tóte comunele din Bucovina au dreptulŭ de-a întrebuinţa limba românéscă ca limbă oficială în tote actele lorŭ interne şi esterne, şi nimenĭ nu se póte atinge nepedepsitŭ de acestŭ dreptŭ garantatŭ prin legile fundamentale de statŭ. „Décă comunele nóstre nu facŭ întrebuinţare de acestŭ dreptŭ, este vina lorŭ; despre unele audimŭ, că ar întroduce bucuróse limba română în cancelariile lorŭ, însĕ nu au scriitorĭ românĭ; altele, care-i au, nu au curajulŭ sĕ o facă, temându-se de căpitanii c. r., carĭ nu sciu românesce. Se ḑice, că aceştĭ căpitanĭ, de frică, ca sĕ nu-şĭ piarḑă postulŭ, ar căuta sĕ înpedece întroducerea limbei românescĭ în vr'o comună şi, póte, că i-ar persecuta chiar pe întroducĕtorĭ: unŭ lucru, pe care noi nu-lŭ putemŭ crede şi care arată numai lipsa de bărbăţiă şi de cunoscinţă de legĭ la ómenii noştri. Noi ḑicemŭ: *gloriă acelei comune, care va întroduce cea dintâiu limba românéscă în cancelaria sa şi pe tablele de pe teritoriulŭ sĕu!* Rugămŭ cu totŭ adinsulŭ pe onoratulŭ nostru corespondentŭ, sĕ nu vorbéscă vagŭ, ci sĕ ne comunice apriatŭ, când şi în care satŭ au datŭ gendarmii josŭ tablele românescĭ? Noi vomŭ cere pedepsirea vinovaţilorŭ. Décă nu va asculta guvernulŭ de glasulŭ nostru, décă nu vorŭ voi sĕ iée în mână tréba acésta deputaţii noştri, noi ne vomŭ adresa la unŭ deputatŭ streinŭ din Reichsrath şi l vomŭ ruga, sĕ ne apere în contra acestorŭ ilegalităţĭ...“

Tristŭ lucru, décă Românii din Bucovina au ajunsŭ sĕ céră sprijinulŭ deputaţilorŭ streinĭ, pentru că deputaţii lorŭ *naţionalĭ* n'audŭ şi nu vĕdŭ. Românii însĕ sĕ nu se lase, ci sĕ useze de dreptulŭ ce li-lŭ dă constituţia şi legea în contra persecuţiunilorŭ şi nedreptăţirilorŭ. Sĕ céră cu stăruinţă pedepsirea criminalilorŭ, ér pe deputaţii *naţionalĭ*, carĭ nu se intereséză de trebile românescĭ, sĕ şi-i însemne bine!

Aniversarea luărei Griviţei.

Cetimŭ în „Monitorulŭ Oficialŭ“ din Bucurescĭ:

Ḑiua din 30 Augustŭ, aniversarea memorabilei lupte de la Griviţa, fiindŭ o dată strălucită pentru armată, s'a serbatŭ şi în anulŭ acesta, ca în anii trecuţĭ, ca o ḑi scumpă fiăcărui Românŭ.

M. S. Regele şi A. S. R. Principele Ferdinandŭ au asistatŭ la orele 10 a. m., în biserica mânăstirei Sinaia, la parastasulŭ ce s'a oficiatŭ de Sfinţia Sa archiereulŭ Gherasimŭ Pitişteanu în amintirea eroilorŭ căḑuţĭ în acea ḑi, precum şi Te-Deumulŭ de mulţumire pentru isbândile sĕvêrşite de armată pe câmpiele Bulgariei.

Mai erau presinţĭ la biserică principele Dimitrie Ghika, d. generalŭ Barozzi, şefulŭ casei militare a M. S. Regelui, d. dr. Severeanu, eforŭ alŭ spitalelorŭ civile, d. inspectorŭ generalŭ dr. Theodory, d. Garoflidi, prefectulŭ judeţului Prahova, d-nii căpitanĭ Müller, ataşatŭ militarŭ, şi locotenentulŭ de Brockem dela legaţiunea Germaniei, d Al. Ghika, consulŭ generalŭ alŭ Românei la Buda-Pesta, d. colonelŭ Lahovary dela marele statŭ majorŭ, d. colonelŭ Palladi, comandantulŭ regimentului 3 liniă cu toţĭ oficerii batalionului din garnisónă, d. primarŭ şi unŭ mare numĕrŭ de notabilităţĭ domnĭ şi dómne carĭ se aflau la Sinaia, precum şi unŭ publicŭ însemnatŭ şi sătenĭ veniţĭ din comunele apropiate, carĭ purtau frumosulŭ nostru costumŭ naţionalŭ.

O companiă din regimentulŭ 3 liniă cu drapelŭ şi muzică a datŭ onorurile militare.

După terminarea serviciului divinŭ, Majestatea Sa şi Alteţa Sa Regală primiră defilarea companiei şi apoi, urmaţĭ de tóte persónele presinte, s'au îndreptatŭ pe josŭ către baracamentulŭ trupei.

Aci regele trecŭ în revistă batalionulŭ ce adăsta în liniă de bătaiă pe platou, fiindŭ fórte viu aclamatŭ; după aceea a întratŭ în pavilionulŭ frumosŭ împodobitŭ cu verdeaţă, florĭ, coróne şi drapele cu colorile naţionale, unde Majestatea Sa Regele a oferitŭ unŭ dejunŭ ómenilorŭ din întregulŭ batalionŭ.

Regele şi Principele, împreună cu invitaţii şi oficerii, asistară la dejunulŭ soldaţilorŭ, gustară din mâncarea lorŭ, convorbiră cu multă plăcere cu fie-care, simţindŭ o adevĕrată bucuriă a se afla în mijloculŭ lorŭ.

Colonelulŭ Palladi, comandantulŭ regimentului, ridicândŭ unŭ paharŭ, bĕu în sănĕtatea Regelui, Reginei şi a Principelui Ferdinandŭ, scumpulŭ lorŭ camaradŭ de arme. Acestŭ toastŭ a fostŭ acoperitŭ de o nesfêrşită aclamare din partea oficerilorŭ, a soldaţilorŭ, precum şi a numerosului publicŭ, ce se afla împrejurulŭ pavilionului.

Maiestatea Sa Regele ridică paharulŭ şi bĕu în sănĕtatea regimentului 3 liniă, care are onorulŭ a numĕra în rêndurile sale pe iubitulŭ sĕu moştenitorŭ presumtivŭ.

Acestŭ toastŭ asemenea a fostŭ fórte viu aclamatŭ.

Apoi Regele şi Principele se mai întreţinură, cu obicĭnuita lorŭ afabilitate, cu persónele presinte şi, mulţumindŭ la toţĭ de partea ce luară la acéstă serbare militară, se urcară în trăsurile curţii şi porniră la castelŭ în aclamările prelungite ale tuturorŭ.

La óra 1, Majestatea Sa Regele întruni la dejunŭ pe d-lŭ generalŭ Manu, ministru de resbelŭ. şi mai mulţĭ oficerĭ ce se aflau în vilegiatură la Sinaia, precum şi toţĭ oficerii batalionului în numĕr de peste 30 persóne.

Pe la sfêrşitulŭ mesei Regele, luândŭ paharulŭ, închină pentru iubita sa armată, ḑicêndŭ următórele cuvinte:

„30 Augustŭ, lupta sângerósă dela Griviţa, a stabilitŭ renumele nostru militarŭ. Serbămŭ dér în fiă-care anŭ cu mândriă acéstă dată însemnată pentru armată şi ne amintimŭ cu recunoscinţă de aceia carĭ, prin vitejia şi sângele lorŭ, au întemeiatŭ neatêrnarea României.

„Sigurŭ fiindŭ, că armata va împlini în viitorŭ ca şi în trecutŭ sfânta sa datoriă, închinŭ acestŭ paharŭ în sănĕtatea sa.“

„Sĕ trăiască iubita nóstră armată!“

Acestŭ toastŭ a fostŭ acoperitŭ de urările cele mai vii; ér d. generalŭ Manu, ridicândŭ paharulŭ, rĕspunse prin următórele cuvinte:

Sire! Alteţă Regală! Serbămŭ astadĭ aniversariulŭ unei ḑile, în care ne-a fostŭ datŭ sĕ deşteptămŭ gloria strămoşéscă.

Serbămŭ o ḑi, în care ne-a fostŭ datŭ sĕ lucrămŭ la neatêrnarea ţĕrei nóstre.

Serbămŭ o ḑi în amintirea acelora, carĭ şĭ-au plătitŭ tributulŭ de sânge pentru a dobêndi şi una şi alta.

In capulŭ nostru v'aţĭ aflatŭ Maiestatea Vóstră şi cu pilda şi cu fapta.

Alăturĭ cu Maiestatea Vóstră, M. S. Regina ne-a înbărbătatŭ şi ne-a alinatŭ suferinţele.

Tradiţiunile trecutului este datoria generaţiunei următóre a-le mănţine şi în viitorŭ: Suntemŭ fericiţĭ a vedé în capulŭ acestei generaţiunĭ pe A. S. R. Principele Moştenitorŭ.

Aceste tradiţiunĭ nu se potŭ mănţine decâtŭ cu disciplina şi cu instrucţiunea militară. Şi în acéstă privinţă Maiestatea Vóstră sunteţĭ suprema expresiune; ér noi ne vomŭ sili a Vĕ urma.

In numele armatei române, daţi-mĭ voiă, Sire, a striga:

Sĕ trăiţĭ Maiestatea Vóstră! Sĕ trăiască M. S. Regina! Sĕ trăiască A. S. R. Principele Moştenitorŭ.

Aceste cuvinte au fostu acoperite de urările cele mai căldurose şi îndelungate din partea asistenţilorŭ.

După dejunŭ, Maiestatea Sa şi Alteţa Sa Regală s'au mai întreţinutŭ încă multŭ timpŭ cu oficerii despre faptele gloriose ale resbelului trecutŭ, şi la órele 3 şi jumĕtate, s'au retrasŭ în apartamentele lorŭ.

M. S. Regina, a cărei inimă şi gândire este totdéuna către ţéră, a telegrafatŭ M. S. Regelui, că în amintirea acestei ḑile a bĕutŭ în sănĕtatea voinicei nóstre armate.

Asemenea M. S. Regele a primitŭ cu cea mai viă plăcere numeróse depeşĭ de felicitare din tóte părţile ţĕrei, precum şi mai multe persóne s'au înscrisŭ la Castelŭ.

Afacerea Kokán.

Ascultarea martorilorŭ.

Soţia acusatului, d-na Seraphina Kokán, o femeiă înaltă, bine făcută, faţa ei cu trăsurĭ fine, acoperită pe jumĕtate c'unŭ vĕlŭ, cam de vr'o 35 de anĭ, declară că vrea sĕ se foloséscă de beneficiulŭ ce i-lŭ dă legea şi se abţine dela ori-ce deposiţiune. Asemenea se abţine şi socrulŭ acusatuluĭ, Iosef Reiter.

Martorulŭ Iosifŭ *Gyurkovics*, directorulŭ comptabilităţii centrale în ministeriu, spune că Kokan a administratŭ dela 1888. afară de cassa lui, şi cassele esposiţiei ungurescĭ din Bruxella şi Barcelona, dér nu în modŭ oficialŭ. Cassa esposiţiei regnicolare din Pesta, ce-o administra Kokan, era mai multŭ o cassă mică (Handkasse). Câtŭ pentru scontrarea casselorŭ, ḑice martorulŭ că acestea *nu se întêmplau niciodată fără de veste.*

Preş.: Cine păstra duplicatulŭ cheilorŭ cassei? — Martorulŭ *Gyurkovics*: Duplicatele se păstréză sigilate la banca de creditŭ ungară. Aceste chei se potŭ folosi numai la ordinulŭ directŭ alŭ ministrului. — *Preş.*: Audĭ, Kokan, ce spune martorulŭ despre păstrarea duplicatelorŭ. — *Kokan*: Nu mĕ îndoiescŭ, că d-lŭ consiliarŭ reg. şi-a datŭ părerea în bună credinţă, dér repetŭ, că şi *altcineva a mai umblatŭ la cassă şi a luatŭ din ea banĭ.*

Votantŭ *Kalosy*: A fostŭ cu putinţă, ca unii funcţionarĭ de comptabilitate sĕ prevestécă pe Kokan despre scontrare şi sĕ aducă protocolulŭ în consonanţă cu datele ce se aflau la elŭ? — Martorulŭ *Gyurkovics*: A fostŭ cu putinţă.

Martorulŭ acesta mai spune apoi, cum se făcea scontrarea de unulŭ sĕu de doi amploiaţĭ, numĕrându-se banii din cassă, şi că cassele s'au aflatŭ la scontrare totdéuna în ordine.

Victor *Muller*, funcţionarŭ de comptabilitate în ministeriulŭ de agricultură, ḑice că în anulŭ trecutŭ, când Kokan îşĭ luase concediu, elŭ a administratŭ provisoriu cassa şi a aflatŭ tóte în ordine. Elŭ a făcutŭ mai târḑiu la 11 Decemvre arătarea despre cele 42,000 florinĭ dispărute. — *Apĕrăt.*: S'a făcutŭ o arĕtare în contra lui Kokan? — *Mart.*: Se credea, că trebue sĕ fiă vr'o greşélă în socotélă. Kokan a declaratŭ, când a fostŭ întrebatŭ, că a uitatŭ sĕ predea banii, şi aşa fŭ avisatŭ *sĕ predea banii în ḑiua următóre.*

Se cetesce apoi depunerea martorului consiliarŭ de secţiune *Ieney*, care într'aceea a muritŭ. Elŭ spuse, că Kokan se bucura de-o încredere nemărginită la superiorii sĕi, dér adause, că *n'ar fi stricatŭ, décă controlulŭ ar fi fostŭ ceva mai strictŭ.*

Maria *Baglyos*, de mulţĭ anĭ servitóre la Kokan, spune că familia acestuia trăia fórte simplu. Jucării avéu băieţii întotdéuna dela tatălŭ lorŭ. Când era vremea rea Kokan mergea totŭ cu birja la birou. Ca óspeţĭ erau la elŭ mai cu sémă Illy şi Kriván.

Martorulŭ P. *Kökuti*, zidarŭ, a primitŭ, când s'a pusŭ coperişulŭ pe casa lui Kokan, pentru elŭ şi lucrătorĭ 103 fl. şi afară de acésta unŭ darŭ de 25 fl.

Servitorulŭ de cancelariă I. *Hencze* spune, că odată a fostŭ trimesŭ la banca de creditŭ, pentru ca sĕ aducă o cheiă. *Preş.*: Dus'ai cu d-ta unŭ ordinŭ în scrisŭ? *Mart.*: Da. — *Apĕrăt.*: Omulŭ acesta nu mai scie ce-a făcutŭ. Este lucru positivŭ, că nu i-s'a datŭ nicĭ unŭ ordinŭ în scrisŭ, căcĭ consiliarulŭ de secţiune *Ieney a trebuitŭ sĕ rĕmână însuşĭ în bancă ca amanetŭ* (zălogŭ).

Martorulŭ Anton *Krivan*, funcţionar de comptabilitate în ministeriu, spune, că o singură dată a scontratŭ cassele administrate de Kokan în 1887. — *Preş*: Ai scontratŭ tóte cassele? — *Mart.*: Tóte. — *Preş.*: Şi cassa esposiţiei regnicolare? — *Mart.*: *Acésta nu, deórece nu mi-s'a datŭ nicĭ unŭ ordinŭ.* — *Preş.*: Cine ţi-a datŭ ordinulŭ? — *Mart*: *Ministrulŭ.*

Apĕrătorulu: Scii câtŭ se cheltuia pentru birjĭ (fiakĕrĭ) în ministeriu pe lună? — *Mart.*: Acésta nu o sciu. — *Apĕrăt.*: Kokan, ai puté sĕ-mĭ spui póte d-ta? — Acusatulŭ *Kokan*: Pe lună cam 80—100 fl. Pentru timpulŭ câtŭ a durat esposiţia din Pesta însĕ spesele birjei se socotéu separatŭ. — *Apĕrăt.*: Câtŭ s'au socotitŭ ca *spese pentru birjĭ în timpulŭ esposiţiei.* — *Kokan.*: Mi-se pare vre-o 80,000 florinĭ. (Mişcare în auditoriu).

*

A doua ḑi a pertractării, Joi, s'a începutŭ prin cetirea actelorŭ de investigaţiune. Inainte de tóte s'a cetitŭ conspectulŭ oficiului de comptabilitate, care constată că suma defraudată e de 42,428 fl. După aceea s'a cetitŭ raportulŭ consilierului Ioanŭ *Bauer* dela înalta curte de comptabilitate asupra *manipulării casselorŭ în ministeriu.* Acestŭ raportŭ constată o seriă de *neregularităţĭ.* Intre altele o sumă de 600 fl., care era a se preda cassei încă în 1887, *a reţinut'o Kokan timpŭ de 11 lunĭ.* Oficiulŭ de comptabilitate s'a mărginitŭ a-lŭ face atentŭ la acésta şi s'a mulţămitŭ cu scusa lui, că a *uitatŭ de ea*, fără a face arătare la ministru. Comitetulŭ de supraveghiare a esposiţiunilorŭ din Barcelona şi Bruxella a făcutŭ o *mare greşélă* prin aceea că, neavêndŭ o cassă de ferŭ, a depusŭ banii esposiţiunei în cassa esposiţiei regnicolare ce se afla în biroulŭ lui Kokan şi care se manipula fără controlŭ de Kokan, căcĭ prin acésta *i-s'a datŭ ocasiune de a pune la locŭ lipsele din cassa pauşală şi din cassa esposiţiei şi viceversa*, şi de-a amesteca aşa banii statului cu banĭ privaţĭ. Afară de acésta s'a mai uşuratŭ defraudarea prin aceea, că dela 1884, de când Kokan administréză cassa pauşală, acésta *nu s'a scontratŭ niciodată pe neaşteptate, cu tóte că înalta curte de comptabilitate a atrasŭ atenţiunea ministrului încă în adresa sa dela 4 Aprile 1887.*

Apĕrătorulŭ *Polonyi* se încércă apoi a dovedi, că aicĭ nu e vorba numai de defraudarea lui Kokan, ci deórece cassa esposiţiei n'a fostŭ nicĭodată scontrată, şi acusatulŭ susţine că numai 24.000 fl. a defraudatŭ, a trebuitŭ sĕ aibă soţĭ ai crimei, căcĭ lipsescŭ de faptŭ 42,000 fl. Apĕrătorulŭ susţine, că banii, despre carĭ ḑice Kokan, că nu i-a defraudatŭ, lipsescŭ din cassa esposiţiei şi susţine mai departe, că secretarulŭ de statŭ a luatŭ de acolo mai multe mii de florinĭ, *înlocuindu-le cu chitanţe false.* De aceea îlŭ acusă de complicitate. Se rógă, ca tribunalulŭ sĕ ia o decisiune.

Tribunalulŭ decide, că cererea apĕrătorului, ca sĕ se cerceteze, décă aicĭ e vorba de-o *defraudare în oficiu sĕu de-o defraudare comună*, se încuviinţéză; totodată se încuviinţéză şi cererea apĕrătorului, ca *sĕ se constate, décă defraudările s'au făcutŭ din cassa esposiţiunei.* Cererea apĕrătorului însĕ, ca cercetarea sĕ se estindă şi asupra secretarului de statŭ Matlekovits *nu s'a încuviinţatŭ.*

Apĕrătorulŭ insinuă apelaţiune în contra părţii din urmă a decisiunei.

Apĕrăt. (către Kokan): Când ai observatŭ mai întâiu, că şi altcineva afară de d-ta a defraudatŭ banĭ din cassă? — *Kokan*: Mai întâiu am observatŭ acésta în Ianuarie 1888, când am predatŭ banii din cassa esposiţiei consiliarului Ieney. Atuncĭ trebuia sĕ fiă unŭ plusŭ de 5000 fl., în loculŭ lorŭ însĕ erau numai chitanţe.

La întrebarea preşedintelui, că de ce nu a făcutŭ Kokan arătare, acesta rĕspunse: *„Atuncĭ aş fi făcutŭ arătare şi în contra mea“*.

In fine cere *apĕrătorulŭ* sĕ se întregéscă cercetarea în mai multe privinţe. Tribunalulŭ decide *sĕ se întregéscă cercetarea*, spre a se constata, *décă şi unŭ alŭ treilea* a luatŭ sume din cassa administrată de Kokan, şi de a se mai constata, unde se afla *duplicatulŭ cheii* cassei. esposiţiunei.

Preş.: In urma acésta încheiu şedinţa şi *amân pertractarea* pe timpŭ nedeterminatŭ. Actele se vorŭ preda judelui de instrucţiune.

Literatură.

Cărţĭ didactice aprobate. Ministerulŭ ungurescŭ de culte şi instrucţiune publică prin ordinaţiunea sa ministerială, dato 20 Decemvre 1888, Nr. 17.358, a aprobatŭ următórele cărţĭ de şcólă din editura librăriei Nicolae I. Ciurcu, Braşovŭ:

Abecedarŭ séu ântâia carte de cetire pentru copiiĭ şi copilele din anulŭ I de şcólă, întocmitŭ de mai mulţĭ prietinĭ ai şcólei, legatŭ 25 cr., cartonatŭ 20 cr. Dariu I: *Elemente de Fisica* pentru şcólele poporale. Cu mai multe figurĭ intercalate în textŭ. Preţulŭ legatŭ 30 cr. *Geografia patriei* şi Elemente din Geografia universală pentru şcólele poporale române. Cu 12 figurĭ intercalate în tecstŭ împreună cu mapa Ungariei. Preţulŭ legatŭ 30 cr. broş. 25 cr. *Istoria patriei* şi Elemente din Istoria universală tractată după metodulŭ biograficŭ în două cursurĭ concentrice pentru şcólele poporale române, cu portretele mai multorŭ regenţĭ şi bărbaţĭ aleşĭ. Preţulŭ leg. 25 cr. broş. 20 cr.

„Unsere Kunst in Wort und Bild.“ Alteţa Sa Archiducesa Maria Teresia, mărinimósa protactóre a tuturorŭ nisuinţelorŭ artistice, ia sub protectoratulŭ sĕu unŭ pomposŭ opŭ patrioticŭ, care apare în Viena, dirigeatŭ de scriitorulŭ Moritz Band şi editatŭ de Rudolf Wittmann. Acestŭ opŭ se va pute numĕra intre cele mai preţióse şi distinse cărţĭ. Sensulŭ ce-lŭ are pentru artă Alteţa Sa, care în totdéuna a fostŭ o căldurósă sprijinitóre a artelorŭ din ţéră, se documentéză acum din nou prin faptulŭ acesta de o împĕrătéscă bună voinţă şi onoréză pe înalta Archiducesă făcêndŭ ca toţĭ artiştii din întrega ţéră sĕ se întrunéscă în acestŭ opŭ în jurulŭ numelui ei. Opulŭ conţine în numĕră fórte mare şi neobicĭnuitŭ dela toţĭ artiştii monarchiei tractate, şi forméză prin cei 600 colaboratorĭ ai sĕi o frumósă întrunire a tuturor artiştilorŭ din Austro-Ungaria. Ne mărginimŭ deocamdată la acestŭ anunţŭ scurtŭ şi amintimŭ, că opulŭ conţine, între multele contribuirĭ ale artiştilorŭ, şi celebrităţĭ cum suntŭ: Anzengruber, Bauernfeld, Baumbach, Beliczai, Benczur, Byr, Darnaut, Defregger, Dvorak, Ebner, Eschenbach, Falb, Falke, Franzos, Fuchs, Gasser, Goldmark, Grünfeld, Hamerling Hanslik, Helmesberger, Heuberger, Hevesi, Hubay, Hummel, Jókai, Kalbek, Karger, Koppay, Lefler, Margitay, Millöcker, Munkácsy, Nissel, Ondricek, Petrovits, Poetzl, Ranzoni, Redvitz, Reviczky, Ritzberger, Rosegger, Saar, Sacher-Masoch, Schaeffer, Schliessmann, Schlögl, Schönthan Schubin, Schveninger, Simm, Strauss. Suppe, Vacano, Vrochlicky, Wagner, Weilen, Weyr, Willroider, Zamara, Zenisek, Ziehrer. ş. m. a. Afară de aceştia mai sunt representate şi teatrele curţii din Viena şi Budapesta, şi cei mai distinşĭ artiştĭ ai teatrului din întrega ţéră. Opulŭ conţine 300 portrete escelente, peste 100 desemnurĭ originale ale celorŭ mai distinşĭ artiştĭ, 600 autograme, cu cuprinsŭ fórte interesantŭ, peste 50 de composiţiunĭ complete, 100 poesii. Opulŭ va fi fórte strălucitŭ, elegantŭ şi pomposŭ legatŭ şi va costa numai 5 florinĭ. O şi mai simplă ediţiă legată simplu va face, ca opulŭ sĕ străbată în cercurĭ şi mai estinse. Fără îndoiélă opulŭ va atrage atenţiunea tuturorŭ şi va dobêndi unŭ succesŭ însemnatŭ.

Dare de sémă şi mulţămită publică.

Edificiulŭ bisericei române ortod. orient. din Doboli interiorĭ în Treiscaune ruinându-se, oficiulŭ politicŭ l'a închisŭ din motivŭ, că ameninţă viéţa credincioşilorŭ sub decursulŭ serviciului divinŭ. Lipsită fiindŭ aceată comună bisericéscă, isolată totalŭ, de avere mobilă şi imobilă şi de orĭ-ce venitŭ anualŭ, credincioşii în numĕrŭ fórte micŭ şĭ-au încordatŭ tóte puterile spre delăturarea rĕului, contribuindŭ — după starea lorŭ faţă de împrejurările economice de astădĭ prin impunerea unui aruncŭ mare — într'unŭ modŭ estraordinarŭ la edificarea unei nouĕ bisericĭ.

Jertfa esxtraordinară ce a adus'o poporulŭ credinciosŭ alŭ acestei comune bisericescĭ însĕ este numai o picătură în mare faţă cu suma necesară, ce reclamă edificarea unei nouĕ bisericĭ. Din acest motivŭ, recurgêndŭ la locurile înalte bisericescĭ, a primitŭ voiă de a pute apela la mărinimositatea fraţilorŭ lorŭ de sânge şi de credinţă, ca prin contribuirĭ benevole sĕ se pótă ridica biserica, singurulŭ asilŭ alŭ poporului nostru din acestŭ ţinutŭ.

Sprijinulŭ primŭ ni-l'a oferitŭ P. O. D. Diamandi I. Manole, comerciantŭ în Braşovŭ, contribuindŭ cu suma însemnată de 100 fl. spre scopulŭ zidirei bisericei. Dênsului i-au urmatŭ D-nii fraţii Stănescu cu 50 fl. şi alţii după cum vor urma mai josŭ.

In 23 Iulie a. c. într'o escursiune anume întreprinsă, D-lŭ inginerŭ Constantinŭ Davidescu cu stim. soţia sa Dómna Sevastia Davidescu născ. Mureşianu, associaţĭ şi de alţĭ d-nĭ notabilĭ dela băile din Vălcele (Elöpatak), cercetându-ne au rĕmasŭ adêncŭ mişcaţĭ de situaţia critică, în care a ajunsŭ comuna nóstră bisericéseă, căreia numai în anii trecuţĭ i-s'au nimicitŭ supraedificările prin foculŭ pusŭ, ér astădĭ e închisă şi biserica, singura mângăiere ce-o avea poporulŭ nostru multŭ cercatŭ din acestŭ ţinutŭ.

Pre stimabila Dómnă Davidescu, ajutată de vredniculŭ sĕu soţŭ şi de alţĭ marinimoşĭ domnĭ, cu nobleţa înăscută adevĕratei femei române, — care în toţĭ timpii între tóte împrejurările a sciutŭ sĕ'şĭ validiteze influinţa şi activitatea ei, când au reclamatŭ interesele comune ale poporului din sânulŭ căruia a eşitŭ — a săritŭ în ajutorulŭ comunei nóstre bisericescĭ, întreprindêndŭ o colectă între óspeţii băilorŭ din Vălcele şi adunândŭ suma considerabilă de 118 fl. 76 cr. în favorulŭ nou edificândei nóstre bisericĭ. Eată numele şi suma generoşilorŭ contribuitorĭ:

N. F. Negruţiu redactorŭ (Gherla) 50 fl.; Nicolae Mânegutŭ, preotŭ ort, românŭ (Poiana lângă Sĕlişte) 10 fl.; Iosifŭ Romanŭ adv. (Oradea mare) 5 fl.; C. Davidescu (Slatina) 10 fl.; Sache Nicolau (Câmpulungŭ) 5 fl.; Stefanŭ Stoicescu profesorŭ (Bucurescĭ) 10 fl.; Fraţii C. şi M. Urechiă (Craiova-Sibiiu) 5 fl.; N. Lupanŭ comers. (Bucurescĭ) 2 fl.; Duţu Odorŭ (Săcele) 1 fl.; Petre Giurisiciu (Obedenĭ) 1fl.; Petre Piposŭ (Mureşŭ-Oşorheiu) 2 fl.; Locotenentŭ Băbeanu (Bucurescĭ) 2 fl.; Tache Constantinescu (Bucurescĭ) 1 fl.; Piso adv. 2 fl.; Tănăsescu 2 fl.; Vasilache Trandafirescu 3 fl.; D. Cepescu ing. 2 fl.; B. Păltinénu adv. 1 fl. 86 cr.; Crainicŭ (Bucurescĭ) 60 cr; Maria Stinghe (Bucurescĭ) 1 fl.; Dimitrie Iónŭ 1 fl.; N. Giurisicĭ 1 fl.; P. Costescu 30 cr. *Suma totală 118 fl. 76 cr.*

In Braşovŭ au subscrisŭ d-lŭ Diamandi I. Manole 100 fl.; fraţii Stănescu 50 fl.; N. N. 30 fl. *Suma 180 fl.*

In Satulungŭ *(biserica nouă)* au contribuitŭ d-nii: George Mandaiu 1 fl.; Iónŭ I. Popea făclierŭ 2 fl.; Radu Ovesea 1 fl.; George Todoranŭ 10 cr.; Dumitru Peteu 1 fl.; Stanŭ Fencică 20 cr.; Sandu Bucurenciu 20 cr.; George I. Moroianu 40 cr.; Cseh Sándor 10 cr.; P. Davidescu 20 cr.; Nicolae Sasu sen. 3 fl.; Iordache Munteanŭ 40 cr.; Maria Roşculeţŭ 20 cr.; Irimie Zorillă 10 cr.; Radu Danŭ 10 cr.; Nicolae Bătrânu 20 cr.; Neagoe Roşculeţŭ 10 cr.; Iónŭ Sarafu Popa 10 cr.; Iónŭ Şeitanŭ 5 fl.; Iónŭ Zacharia Todoranŭ 1 francŭ.; Iónŭ Bancotă 1 fl.; Ienea Cernatŭ 10 cr.; George şi Maria Deleanŭ 1 fl.; Lazarŭ Olariu 10 cr.; Irimie Poienariu 40 cr.; Samuelŭ Kohn 1 fl.; P. Stoia 50 cr.; Duţu Popea 50 cr.; Iónŭ Stefanŭ Fĕtu 1 fl.; Iónŭ Bucurenciu 40 cr.; Alexie Iarnea 1 fl.; Moise Bóntă 20 cr.; Maria Radu Urezŭ 1 fl.; George Ovesea 1 fl.; Ursu Şeitanŭ 1 fl.; George Şeitanŭ 20 cr.; Voicu Stroia 1 fl.; Iónŭ I. Barbu 40 cr.; George Voina 1 fl.; Dumitru I. Cofeiu 1 fl.; Nicolae Clinciu 1 fl.; I. Apoe 1 fl.; Radu Filipŭ 10 cr.; Alexie Voicu Stroie 1 fl. 50.; Petru Ghia 40 cr.; Constantinŭ Stoica 10 cr.; Iónŭ Clinciu 1 fl.: Iónŭ Adamŭ 3 fl.; Nicolae Balca 20 cr.; Iónŭ Gologanŭ 2 fl.; Stanŭ Găitanŭ 10 cr.; Nicolae N. Gologanŭ 1 fl.; vĕd. Vuica N. Popea 60 cr.; Voicu Roşculeţŭ 4 fl.; N. Jugĕnariu din Turcheşŭ 1 fl.; Sandu Muntenŭ 2 francĭ; R. Popea comers. 1 fl.; Iónŭ V. Roşculeţŭ cassariu 2 fl.; şi d-lŭ Giro Szász Andras din Turcheşŭ 5 fl. v. a. *Suma totală 54 fl. 20 cr. şi 3 fr.*

Comitetulŭ comunei nóstre bisericescĭ împlinesce decĭ o plăcută şi sfântă datorinţă, când aduce adâncă mulţămită şi pe acéstă cale tuturorŭ mărinimoşilorŭ donatorĭ, carĭ prin jertfa adusă au contribuitŭ la salvarea esistinţei unei comune bisericescĭ.

Cu deosebire mulţămesce Dómnei Sevastia Davidescu născ. Mureşianu, care pĕtrunsă de posiţia nóstră critică, n'a cruţatŭ ostenélă, nicĭ chiar în timpulŭ, când a venitŭ sĕ-şĭ caute de sănĕtatea sa şi a familiei sale, ci bătândŭ la uşile inimelorŭ generóse şi umane, a contribuitŭ multŭ la ajungerea scopului nostru sfântŭ. Binefacerea dênsei şi a celorŭ carĭ i-au datu ajutorulŭ va fi cu litere de aurŭ înscrisă în analele comunei nóstre bisericescĭ, şi sute de suflete vorŭ înalţa rugăciunĭ la tronulŭ Tatălui cerescŭ, pentru sănĕtatea, fericita şi îndelungata viaţă a dênsei şi a nobilei sale familii.

Asemenea Préveneratulŭ Domnŭ Diamandi I. Manole comerciantŭ în Braşovŭ, ajutătorulŭ şi sprijinitorulŭ tuturorŭ întreprinderilorŭ salutare, care la tóte ocasiunile între tóte împrejurările a statŭ în frunte cu cuvêntulŭ şi fapta, dândŭ şi de astădată împreună cu prea stimaţii domnĭ: Nicolae F. Negruţiu şi fraţii Stănescu esemplu şi impulsŭ la esercitarea carităţii creştinescĭ, — priméscă şi pe acéstă cale adênca mulţămită pentru jertfa adusă pe altarulŭ sacru alŭ bisericei şi naţiunei sale.

Dumnedeulŭ părinţilorŭ noştri sĕ rĕsplătéscă tuturorŭ generoşilorŭ contribuitorĭ însutitŭ şi înmiitŭ. Dée cerulŭ, ca esemplulŭ datŭ de dênşii sĕ afle mulţĭ imitatorĭ, căcĭ numai generositatea fraţilorŭ noştri de sânge şi credinţă ne póte salva din posiţia critică în care ne aflămŭ.

Doboli inf., 29 Augustŭ 1889,

în numele comit. par.

N. Puianu,

preotŭ.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS.“

(Serviciulŭ biuroului de coresp. din Pesta.)

Praga, 17 Septemvre. Comitetulŭ executivŭ alŭ deputaţilorŭ germanĭ din dietă declară într'o scrisóre către vice-preşedintele camerei seniorilorŭ, prinţulŭ Schönburg-Hartenstein, că Germanii suntŭ gata în scopulŭ înţelegerii ambelorŭ naţionalităţĭ din Boemia, sĕ intre în tratărĭ, în casŭ când guvernulŭ, care pănă acum a refusatŭ orĭ-ce influinţare în acéstă privinţă, va lua în principiu o atitudine prevenitóre faţă cu acéstă cerere, şi décă guvernulŭ încă înainte de începerea tractărilorŭ va lua pe faţă posiţiune în contra încoronării Maiestăţii Sale Monarchului ca rege alŭ Boemiei.

Belgradŭ, 17 Septemvre. Regina Natalia sosesce la 29 Septemvre.

Atena, 17 Septemvre. Rapórtele lui Şakir-paşa anunţă, că Creta e aprópe complectŭ pacificată.

Londra, 17 Septemvre. Unŭ mare numĕrŭ de lucrătorĭ ai docurilorŭ au începutŭ cu lucrătorii, carĭ nu s'au alăturatŭ la grevă, certă şi bătaia, şi sub acestŭ pretextŭ ei au părăsitŭ lucrulŭ.

DIVERSE.

Dela ministru la unŭ rêndŭ de haine. La preşedintele Statelorŭ unite, *Harrison*, veni nu de multŭ unŭ domnŭ înbrăcatŭ în nisce haine róse, îi strînse mâna şi-i spuse cu fală, că în districtulŭ cutare elŭ a fostŭ causa de l'au putută alege pe Harrison ca preşedinte.

„Fiindcă acum te-ai făcutŭ preşedinte, dise streinulŭ mai departe, póte că-ţi-aşŭ fi de ajutorŭ într'o deregĕtoriă óre-care“.

Harrison nu scia, ce vrea sĕ dică streinulŭ.

„Pe ministrii de cabinetŭ, continuă streinulŭ, ţi-i-ai alesŭ de bună sémă“.

„Da, i-am alesŭ“, rĕspunse Harrison.

„Bine, nu-i mare pagubă, mĕ mulţumescŭ şi cu postulŭ de ambasadorŭ în Europa.“

„'Mĭ pare rĕu... nu mai suntŭ locurĭ vacante“.

„Dér póte ai trebuinţă de unŭ primŭ-secretarŭ în ministeriu?“

„Aceştia se denumescŭ de către secretarii de statŭ din ministeriele respective, nu de mine“.

„De asta îmĭ pare rĕu, — aşa dér va trebui sĕ mĕ mulţumescŭ cu unŭ postŭ mai micŭ.“

„Acelea nu se ocupă prin mine, ci pe aceia îi denumescŭ diregĕtorii mai înalţĭ“.

„N'aşŭ pute fi magistru de poştă în Washington? Gândesce-te, câtă zólă am avutŭ, ca sĕ eşĭ în districtulŭ nostru.“

„A fostŭ fórte frumosŭ din partea d-tale... dér magistrulŭ de postă din Washington este denumitŭ deja“.

„Ei, nicĭ nu mi-e aşa tare de postulŭ ăsta... nu m'ai pute face secretarulŭ magistrului de poştă?“

„In privinţa asta trebue sĕ te adresezĭ chiar la magistrulŭ de poştă.“

„Şcii ce, domnule Harrison, nu cumva ai ceva şi pentru mine... bună óră unŭ rêndŭ de haine purtate?“

Haine a căpĕtatŭ şi le-a şi primitŭ.

Atentatŭ. „Gaulois“ anunţă din Berlinŭ, că acolo circulă faima despre unŭ atentatŭ, ce s'a sĕvêrşitŭ la întrarea palatului din Potsdam. Se dice, că respectivulŭ atentatorŭ a fostŭ arestatŭ.

Vocĭ din publicŭ.*)

Domnule Redactorŭ! In călĕtoria mea prin România, am datŭ în Brăila, la stăruinţele amicilorŭ mei, unŭ concertŭ. In afişe fără voia mea s'a disŭ, că suntŭ *profesorŭ*. Spre a se evita orĭ ce falsă interpretare credêndu-se că aşŭ fi profesorŭ de musică — vĕ rogŭ sĕ binevoiţĭ a da locŭ acestorŭ lămurirĭ: Nu suntŭ profesorŭ de musică, ceea ce nicĭ în programŭ nu stă, şi nicĭ ca artistŭ n'am datŭ concertulŭ, căcĭ n'am pretenţiunea de a fi artistŭ, ci ca simplu cântăreţŭ.

Zosimŭ Butnariu

institutorŭ.

*) Pentru cele cuprinse în acéstă rubrică Redacţiunea nu e rĕspundĕtóre!

Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 17 Septemvre st. n. 1889.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.44	Vênd.	9.47
Argintŭ românescŭ -	„	9.40	„	9.43
Napoleon-d'orĭ - - -	„	9.46	„	9.49
Lire turcescĭ - - -	„	10.70	„	10.75
Imperialĭ - - - -	„	9.70	„	9.75
Galbinĭ .	„	5.58	„	5.64
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	102.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.50	„	99.—
Ruble rusescĭ - - -	„	122.50	„	123.—
Mărcĭ germane - -	„	58.10	„	58.30

Cursulŭ la bursa de Viena

din 16 Septemvre st. n. 1889.

Renta de aurŭ 4% - - - - - - -	99.50
Renta de hârtiă 5% - - - - - - -	94.75
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare -	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) - -	99.90
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) - -	117.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) - -	111.90
Bonurĭ rurale ungare - - - - -	104.70
Bonurĭ cu clasa de sortare - - - -	104.70
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timişŭ - - -	104.70
Bonurĭ cu cl. de sortare - - - -	104.70
Bonurĭ rurale transilvane - - - -	104.70
Bonurĭ croato-slavone - - - - -	105.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ - - - - - - - -	99.50
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	137.90
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului - -	128.50
Renta de hârtiă austriacă - - - -	83.60
Renta de argintŭ austriacă - - - -	84.50
Renta de aurŭ austriacă - - - - -	110.20
Losurĭ din 1860 - - - - - - - -	137.50
Acţiunile băncei austro-ungare - -	912.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungar. -	316.50
Acţiunile băncei de creditŭ austr. -	306.—
Galbenĭ împĕrătescĭ - - - - - - - -	5.67
Napoleon-d'orĭ - - - - - - - - -	9.48½
Mărcĭ 100 împ. germane - - - - -	58.32
Londra 10 Livres sterlinge - - - -	119.55

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniele orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Iunie 1889.

Budapesta—Predealŭ

	Tren de persóne	Trenŭ accelelatŭ	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Viena	11.—	3.40		
Budapesta	8.31	9.20	3.10	6.10
Szolnok	11.20	11.25	7.22	9.28
P. Ladány	2.22	1.04	5.52	11.38
Oradea-mare	4.18	2.30	8.46	1.51
			9.18	2.11
Várad-Velencze		2.35	9.27	2.19
Fugyi-Vásárheli		2.42	9.44	2.32
Mezö-Telegd		3.00	10.21	2.55
Rév		3.31	11.38	3.38
Bratca		3.50	12.16	4.01
Bucia		4.05	12.54	4.23
Ciucia		4.24	1.57	4.49
Huiedin		4.56	3.11	5.31
Stana			3.40	5.40
Aghiriș		5.26	4.15	6.12
Ghirbeu			4.36	6.24
Nădĕșel		5.49	4.58	6.38
Clușiu			5.26	6.56
	11.05	6.14		7.15
Apahida	11.23	6.30		7.48
Ghiriș	12.44	7.29		9.13
Cucerdea	1.27	7.53		10.04
Uióra	1.34			10.12
Vințulŭ de susŭ	1.42	8.02		10.19
Aiud	2.07	8.21		10.45
Teiușŭ	2.26	8.43		11.34
Crăciunelŭ	3.11	9.05		12.11
Blașiu	3.24	9.18		12.29
Micăsasa	3.54	9.40		1.10
Copșa mică	4.09	9.53		1.30
Mediașŭ	4.39	10.08		2.14
Elisabetopole	5.11	10.32		2.54
Sighișóra	5.45	11.07		3.35
Hașfaleu	6.12	11.22		4.07
Homorodŭ	7.32	12.31		5.54
Ágostonfalva	8.17	1.02		6.39
Apatia	8.37	1.20		7.13
Feldióra	9.06	1.40		7.45
Brașovŭ	9.45	2.34		8.32
	5.32 (accelerată)			
Timișŭ	6.17 (accelerată)	3.17		
Predealŭ	6.49 (accelerată)	3.48		
Bucuresci	9.35 (accelerată)	9.35		

Predealŭ—Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelelatu	Tren de persóne	Trenŭ mixt
Bucuresci		7.30	7.30	*)
Predealŭ		12.50	12.50	5.03
Timișŭ		1.19	1.19	6.22
Brașovŭ	—.—	—.—	2.15	7.23
	4.54	2.15	7.07	
Feldióra	5.37	2.47	7.44	
Apața	6.15	3.07	8.00	
Ágostonfalva	6.43	3.22	8.29	
Homorodŭ	7.31	3.56	9.07	
Hașfaleu	9.09	5.07	10.34	
Sighișóra	9.33	5.28	10.46	
Elisabetopole	10.02	5.57	11.09	
Mediașŭ	11.04	6.19	11.35	
Copșa mică	11.24	6.33	12.19	
	11.39	6.47	11.59	
Micăsasa	11.57	7.09	12.15	
Blașiu	12.30	7.20	12.43	
Crăciunelŭ	12.45	7.47	12.55	
Teiușu	1.13	8.05	1.07	
Aiudu	2.18	8.23	2.11	
Vințulŭ de susŭ	2.48	8.33	2.33	
Uióra	2.56		2.40	
Cucerdea	3.14	9.04	2.46	
Ghirișŭ	4.01	10.04	3.27	
Apahida	5.28	10.41	4.47	
Clușiu	5.56	10.57	5.08	
	6.45			8.—
Nădășelŭ	7.06	11.20		8.36
Gîhrbău	7.22			9.02
Aghireșŭ	7.37	11.54		9.32
Stana	8.03			10.11
B. Huiedin	8.24	12.24		10.51
Ciucia	9.04	12.36		12.16
Bucia	9.20	12.48		12.50
Bratca	9.37	1.03		1.19
Rév	9.55	1.29		2.—
Mezö-Telegd	10.20	1.43		3.04
Fugyi-Vásárheli	10.47	1.49		3.36
Várad-Velencze	10.57	2.04		3.52
Oradea-mare	11.04			4.03
	11.19	3.27	10.50	4.47
P. Ladány	1.19	5.10	1.23	7.30
Szolnok	3.31	7.06	3.29	11.51
Budapesta	6.30	8.40	7,45	9.55
Viena	1.40	1.40	6.05	

*) Comunică numai în fiecare Vineri.

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuș

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.	Trenŭ de pers.
Viena		11.—	3.40
Budapesta		7.40	9.30
Szolnok		10.42	12.38
Aradŭ		3.53	5.36
	2.17	4.29	6.06
Glogovațŭ	2.37	4.41	6.18
Gyorok	3.37	5.05	6.43
Paulișŭ	4.05	5.17	6.55
Radna-Lipova	4.27	5.38	7.14
Conop		6.05	7.46
Bĕrzava		6.23	7.57
Soborșinŭ		7.20	8.42
Zamu		7.55	9.11
Gurasad.		8.26	9.39
Ilia		8.47	9.55
Branicica		9.11	10.13
Deva		9.42	10.37
Simeria (Piski)		9.59	10.53
Orăștia		11.—	11.39
Șibotŭ		11.29	12.01
Vințulŭ de josŭ		12.02	12.29
Alba-Iulia	8.55	12.19	12.45
Teiușŭ	9.54	1.06	1.24

Teiuș-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ mixt	Trenŭ de pers.	Trenŭ mixt
Teiușŭ	11.24	3.—	1.42
Alba-Iulia	11.59	3.34	2.32
Vințulŭ de josŭ	12.30	4.10	
Șibotŭ	1.01	4.43	
Orăștia	1.32	5.13	
Simeria (Piski)	2.03	5.47	
Deva	2.52	6.27	
Branicica	3.23	6.54	
Ilia	3.55	7.20	
Gurasada	4.08	7.32	
Zamu	4.44	8.03	
Soborșinŭ	5.30	8.38	
Bĕrzava	6.27	9.27	
Conopŭ	6.47	9.46	
Radna-Lipova	7.28	10.20	5.35
Paulișu	7.43	10.34	6.01
Gyorok	7.59	10.50	6.44
Glogovaț	8.28	11.16	7.25
Aradŭ	8.42	11.30	7.44
	9.20	12.05	
Szolnok	2.22	5.10	
Budapesta	6.—	8.15	
Viena	1.40	6.05	

Simeria (Piski)-Petroșenĭ

Simeria	6.47	11.54
Streiu	7.40	12.37
Hațegŭ	8.51	1.28
Pui	10.02	2.23
Crivadia	11.02	3.11
Banița	11.50	3.53
Petroșenĭ	12.30	4.25

Petroșenĭ-Simeria (Piski)

Petroșenĭ	9.36	4.26
Banița	10.17	5.12
Crivadia	10.58	5.55
Pui	11.42	6.41
Hațegŭ	12.23	7.26
Streiu	1.12	8.14
Simeria	1.51	8.50

Aradŭ—Timișóra

Aradŭ	6.12	4.12
Aradulŭ nou	6.36	4.38
Németh-Ságh	7.01	5.01
Vinga	7.30	5.29
Orczifalva	7.55	5.47
Merczifalva	8.13	6.04
Timișóra	9.04	6.50

Timișóra—Aradŭ

Timișóra	6.25	1.15
Merczifalva	7.19	2.04
Orczifalva	7.46	2.26
Vinga	8.15	2.56
Németh-Ságh	8.36	3.13
Aradulŭ nou	9.11	3.51
Aradŭ	9.27	4.05

Ghirișŭ—Turda

Ghirișŭ	9.33	4.19
Turda	9.54	4.40

Turda—Ghirișŭ

Turda	8.29	3.19
Ghirișŭ	8.50	3.40

Sighișóra—Odorheiu

Sighișóra	6.05
Odorheiu	9.12

Odorheiu—Sighișóra

Odorheiu	6.—
Sighișóră	8.56

Copșa-mică—Sibiiu

Copșa-mică		2.05	4.35
Șeica mare		2.38	5.05
Lómneșŭ		3.22	5.46
Ocna	8.—	3.46	6.17
Sibiiu	8.35	4.18	6.40

Sibiiu-Copșa-mică

Sibiiu	2.30	9.10	9.50
Ocna	3.04	9.37	10.14
Lómneșŭ		10.05	10.40
Șeica mare		10.40	11.10
Copșa-mică		11.09	11.35

Cucerdea-Oșorheiu-Reghinulŭ săsescŭ

Cucerdea	3.05	10.20	3.25
Cheța	3.35	10.50	3.58
Ludoșŭ	3.51	11.11	4.15
M.-Bogata	4.06	11.20	4.41
Iernutŭ	4.43	11.57	5.28
Sânpaulŭ	4.58	12.12	5.44
Mirașteu	5.21	12.36	6.08
Oșorheiu	5.40	12.55	6.27
	6.—	4.58	
Reghinul-săs.	7.35	7.—	

Reghinulŭ săsescŭ-Oșorheiu-Cucerdea

Reghinul-săs.		8.25	8.—
Oșorheiu		10.—	9.49
	6.45	12.15	10.20
Mirașteu	7.05	12.35	10.39
Sânpaulŭ	7.28	12.58	11.02
Iernutŭ	7.50	1.19	11.23
M. Bogata	8.23	1.49	11.53
Ludoșŭ	8.31	2.02	12.06
Cheța	9.12	2.18	12.22
Cucerdea	9.44	2.46	12.50

Simeria (Piski)-Unied.

Simeria (Piski)	2.18
Cerna	2.39
Uniedóra	3.08

Unied.-Simeria (Piski)

Uniedóra	9.30
Cerna	9.56
Simeria	10.15

Murĕșŭ-Ludoșŭ-Bistrița

Murĕșŭ-Ludoșŭ	4.30
Țagŭ-Budateleců	7.27
Bistrița	11.—

Bistrița-Murĕșŭ-Ludoșŭ

Bistrița	3.—
Țagŭ-Budatelecŭ	6.49
Murĕșŭ-Ludoșŭ	9.35

Notă: Numerii încuadrațĭ cu nii gróse însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovŭ.